

5 Geen straattaal op school

DOOR EEN EIGEN TAAL KUN JE JE ALS GROEP ONDERSCHIEDEN VAN ANDERE GROEPEN. DAT HEEFT LEUKE KANTEN, MAAR ER ZITTEN OOK RISICO'S AAN.

BRON 1 Check die merrie

De twee foto's in deze bron komen uit het straattaalproject Check die merrie, dat beeldend kunstenaars Nynke Deinema en Caroline de Roy samen met leerlingen van het Nova College in Amsterdam hebben uitgevoerd. Straattaal bestaat uit een combinatie van woorden uit verschillende talen: Nederlands, Marokkaans, Turks, Surinaams, Antilliaans en Amerikaans-Engels. Er horen ook tal van gebaren bij en aparte manieren van zeggen, zoals: 'Ik belde je en de telefoon nam niet op.' Of: 'Ik weet waar je huis woont.' Check die merrie betekent: Kijk die Mercedes. Er is niet één straattaal, er zijn verschillen tussen steden en soms zelfs tussen wijken.

abè vriend / broer
aboeng het gaat goed
afoe de helft
een afoe 1 1/2
alaka erbij / enzovoort
anti antilliaan
bad slecht
bak auto
je snuift baksteen je bent gek

bokoe rotte vis / afrikaan
boren zwart rijden / neppen
mooi boy mooie jongen
bradda broer / vriend
bro broer / vriend
brokko stuk
chaja 25
chanten versieren
chardas vriend

doekoe geld
doesjie meisje / schatje
doezoe 1000 euro / geld
dope mooi / goed
dow geld
droenoe dronken
je duikt je bent gek
edde hoofd
ewa hoe gaat het

je rijdt als een baksteen je rijdt sloom
bankoe 50 euro / geld
bankie 100 euro
battelen duel (in woord of dans)
battru drank boven 25°
beef ruzie
bieries ruzies
bikkelen hard werken
bitoh kreng / meisje
bladerdeeg / bladder / bladder onzin
blauwe kippen politie
boemtranga heel goed
boeken rijden

chikie meisje
chilli rustig
chillen relaxen, ontspannen
chulla mooi meisje / lekker ding
click groep
condokoe conducteur
coppes politie
dampen rennen
damsco amsterdam
ik ga, das ik ga weg
disen iem. op z'n nummer zetten
djompo springen / weggaan
donnie tientje

fatoo (f2) grapje
fawaka hallo / hoe gaat het
faya vuur (letterlijk) / lelijk, eng
fissa feest
fissie gezicht
fittie ruzie / opstootje
flex relax
alles flex? alles goed?
flos (ik ga flos) weg
flowen wiet roken
foto stad
frokse lelijk
gardesh vriend

UIT DE KRANT

Het probleem van straattaal is dat die het taalniveau van veel leerlingen omlaag haalt. Schoolopdrachten en sollicitatiebrieven wemelen van de fouten. Het taalgebruik is werkelijk dramatisch, zegt Lisan Motké (43), teamcoördinator op de opleiding Handel op ROC Zadkine in Rotterdam. Alle aanwijzende voornaamwoorden worden *die*. Die huis, die meisje, die boek. En dan hebben we het wel over leerlingen van niveau 3 en 4.

Bron: NRC Handelsblad, 20 maart 2010

Het probleem is duidelijk: doordat jongeren met elkaar in straattaal praten, gaat hun Nederlands zodanig achteruit dat ze er op school en later in de maatschappij problemen door kunnen krijgen. Ook het vele sms'en en msn'en dat jongeren doen, zorgt ervoor dat hun taal steeds verder af komt te staan van het standaard-Nederlands. Is het werkelijk een probleem en zo ja, hoe moet het

worden aangepakt? Er zijn scholen die dat wel weten: zij verbieden leerlingen in straattaal te praten.

Groepsopdrachten

Maak de opdrachten van deze paragraaf in groepen van drie of vier leerlingen.

- Bekijk bron 1.
 - Je ziet een deel van een woordenlijst van straattaalwoorden. Welke talen herken je? Geef van elke taal twee voorbeelden uit de lijst.
 - Welke andere straattaalwoorden ken jij? Noteer er vijf. Schrijf erbij uit welke taal ze komen.
- Bron 1 vertelt over een kunstproject rond straattaal. Wat maakt straattaal interessant voor kunstenaars?
- De stelling van deze paragraaf luidt: *Straattaal moet verboden worden op school.* Schrijf in je schrift op wie het met de stelling eens is en wie niet. Schrijf er nog geen argumenten bij.

BRON 2

Straattaal en taalvaardigheid

'Verwar jongeren- of straattaal niet met een geringe taalvaardigheid,' waarschuwt taalkundige René Appel, die zich serieus heeft beziggehouden met straattaal. 'Om zo creatief en effectief buitenlandse woorden door het Nederlands te kunnen mengen, moet je het Nederlands juist bijzonder goed beheersen,' verklaart Appel. 'Natuurlijk zal op den duur vast wel een woord of wat van die straattaal doordringen in het standaard-Nederlands. Niets om je druk over te maken, want de invloed zal klein zijn en zeker niet dodelijk voor het Nederlands.'

Bron: Taalschrift, tijdschrift over taal en cultuur

BRON 4 Straattaal wordt ook wel multicultureel Nederlands genoemd

Politie probeert het met straattaal

'Kom dashen voor scotoe komt.' Binnenkort kijken Rotterdamse politieagenten elkaar niet meer verbaasd aan als ze hangjongeren dit horen zeggen. Ze zijn dan juist extra alert, want ze weten dat dashen staat voor 'wegwezen' en dat scotoe verwijst naar hen en hun collega's. Dat hebben ze geleerd op de cursus Straatcultuur.

De gedachte van de politie is simpel: wie zijn vijand wil verslaan, moet hem leren kennen. Nog beter: moet voorkomen dat het zijn vijand wordt. In beide gevallen is de taal van groot belang. Buurtagent Martijn de Wilde uit Ridderkerk: 'Om te begrijpen wat er leeft, moet je de straattaal kennen. Als je niet weet hoe die werkt, heb je direct een achterstand.'

Bron: nu.nl, juli 2008

BRON 7

BRON 3 Faaut

... eirst zegt-ie "Je schraaft 't zoals je 't autspreikt"... en dan rekt-ie 't faaut!

BRON 5 Pagina uit een folder van de jongerenafdeling van vakbond CNV

Jij of u

"Weet je, doekoe, dissen, dede, vet, faja, ouwe, gruwelijk, fok op"

Een werkgever komt niet op straat of het schoolplein, dit is echt taal die hij of zij niet snapt. Daar scoor je niet mee.

Je moet de werkgever wel te vriend houden maar niet als een vriend aanspreken.

Je komt binnen op het gesprek en je zegt...

- 'Goedemiddag, fijn dat u mij wilt ontvangen. Ik ben zeer vereerd.' En geeft een hand.
- 'Hey man, alles goed? Kan ik hier zitten?'
- 'Hallo ik ben.....' En je geeft een hand.

Je kunt het overdrijven (1), maar als een vriend aanspreken is ook weer niet goed (2). Beleefd, respect en geen straattaal, dan doe jij het goed bij je aanstaande werkgever!

BRON 6 De mond gesnoerd